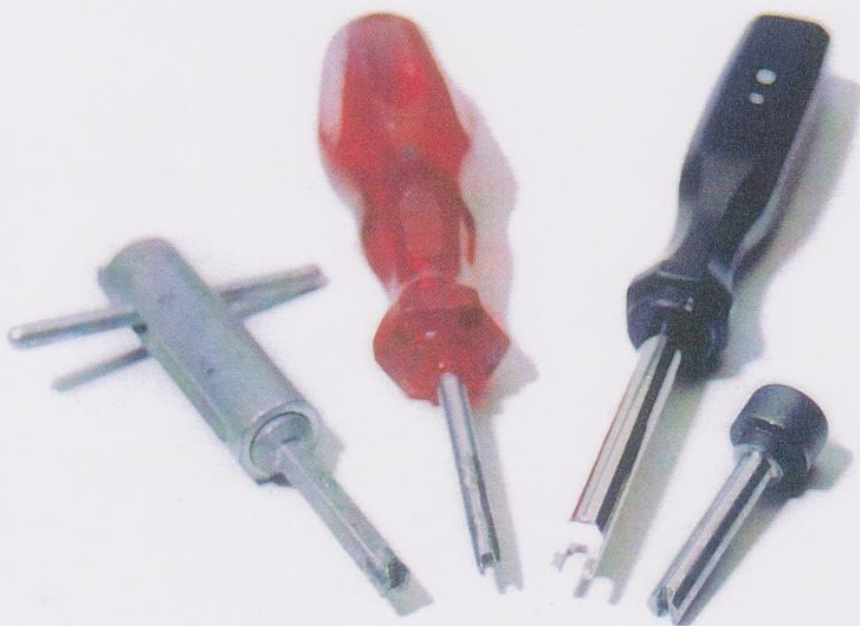

Waterzijdig inregelen: terug van weggeweest

WZI Noord gaat waterzijdig inregelen van CV-systemen grootschalig aanpakken. Na enkele pilots staat het licht nu op groen en worden de komende twee jaar de CV-systemen van ruim 600 gebouwen waterzijdig ingeregeld.

Tekst: Loet van Bergen Foto's: BECO

Voor het waterzijdig inregelen van een CV-installatie wordt een soort omgekeerde schroevendraaier gebruikt.

De Milieufederaties van Groningen, Friesland en Drenthe, de provincies Groningen, Drenthe en Fryslân, Energieconvenant Groningen, UNETO-VNI en Opleidingsfonds OTIB staan aan de wieg van het project WZI Noord. Uitvoering van het project ligt in handen van Kenteq en BECO Groep. "Bij de eerste gebouwen zijn inmiddels de CV-installaties onder handen genomen", legt Mattijs Maris, projectleider bij BECO uit. "In januari 2006 is de eerste cursus voor installatiebedrijven gestart. Naast energiebespar-

sparing (gasverbruik neemt met 15 procent af) en beter comfort in de gebouwen, is ook de toename van de werkgelegenheid in de installatiebranche een belangrijke doelstelling van het project." Het project wordt eind 2007 afgerond.

Energiebesparing

Waterzijdig inregelen - of beter CV-optimalisatie - betekent het juist instellen van watertemperaturen, hoeveelheden water in het CV-systeem en regelklokken. Maris: "Het

blijkt dat in veel gebouwen, zoals scholen en kantoren, het CV-systeem niet goed is ingeregeld. Deze toepassing was al eerder in gebruik, maar in de vergetelheid geraakt.

Henk Deinum uit Delfzijl heeft het waterzijdig inregelen opnieuw actueel gemaakt en heeft hiermee ook de Nationale Toekomstprijs gewonnen. CV-optimalisatie is meestal niet duur en verdient zich binnen één tot drie jaar terug. De praktijk leert dat een terugverdientijd van één tot anderhalf jaar op dit moment realistisch is. Bovendien is het waarschijnlijk dat de gasprijs in de toekomst gestaag zal stijgen, waardoor de financiële besparing alleen maar groter wordt en de terugverdientijd dus korter." Ter indicatie: de totale kosten (voorbereiding, inregelen, nacontrole) variëren van € 1770,- tot € 2320,-. Vooral bij grote CV-systemen is winst te behalen met een betere inregeling. Een lagere gasrekening betekent ook minder uitstoot van het broeikasgas CO₂. In een aantal gemeenten in de provincie Groningen hebben beheerders van gebouwen positieve ervaringen opgedaan met deze wijze van energiebesparing. Twee basisscholen in de stad Groningen zagen hun gasverbruik na het waterzijdig inregelen fors dalen. De OBS De Oosterparkschool boekte in twee jaar een besparing van 12.024,9 m³ gas, of 21,6 ton CO₂ en OBS de Tweemaster bespaarde in dezelfde periode 4.571 m³ gas, wat neerkomt op 8,2 ton CO₂. Daarnaast zorgt CV-optimalisatie voor een beter comfort in gebouwen. Het is in grote gebouwen, zoals scholen, geen uitzondering dat ver van de ketel verwijderde ruimten bijna niet warm te krijgen zijn, terwijl in vertrekken dicht bij de ketel een radiator moet worden dichtgedraaid. Een waterzijdig ingeregelde CV-installatie ver-

Een van de onderdelen van het waterzijdig inregelen is het inregelen van de radiator.

helpt dit probleem. Daarmee kan in het hele gebouw een constante, aangename temperatuur worden bereikt. In zulke ruimten is het prettiger werken dan in een te warm of te koud vertrek", aldus Maris.

Opleiding

WZI Noord leidt circa tweehonderd monteurs op tot eind 2007. Zij zijn daarna in staat CV-installaties zelfstandig in te regelen. Opleiding is volgens Maris nodig, omdat CV-optimalisatie de laatste jaren onvoldoende aandacht heeft gekregen. "Monteurs hebben de techniek van het juist inregelen van CV-installaties daardoor niet meer in de vingers." Het scholingstraject omvat praktijk en theorie van CV-optimalisatie. Binnen de theorie komen onder meer aan de orde:

- Principe van weersafhankelijke en optimaliserende regelingen.
- Functie van binnen- en buitenvoelers, en de voorwaarden waaronder ze functioneren.
- De functie van primair en secundair circuit, in relatie tot het toegepaste type ketel en instellingen van veel voorkomende hoofdregelingen.
- Duurzame energieopties en lage-temperatuurverwarming.

Met behulp van een imbusleutel wordt het ventiel bij de radiator ingeregeld.

Maris: "Het belangrijkste onderdeel is echter de vertaling van de theorie naar de praktijk. In 5 dagdelen zetten de cursisten alle stappen om een utiliteitsgebouw (de gastlocatie) in te regelen, dat verzorgd wordt door CV-Tuning uit Nijmegen. Daarvoor heeft CV Tuning een bestek opgesteld, dat vooraf goed is doorgesproken. In de praktijksituatie leren de cursisten daadwerkelijk om de CV-installatie in een bestaand pand opnieuw in te regelen. Omdat binnen die aanpak ook defecte onderdelen opgespoord en vervangen worden, spreekt men van CV-optimalisatie. Het echte inregelwerk bestaat uit het instellen van de waterzijdige balans, gevolgd uit het afstellen van de hoofdregelingen. Uitgaande van de klachten, de heersende temperaturen en het temperatuurverloop over meerdere dagen, brengt men de technische problemen van deze installatie in kaart en worden ze een voor een opgelost. Later wordt het gebouw ook door ons gecontroleerd en kan de monteur gevraagd worden enkele activiteiten over te doen. Ook leren ze een bestek op te stellen. Welke onderwerpen horen in een bestek te staan. Hoe men snel kan komen tot een plan van aanpak om in te regelen, een ureninschatting en een besparingspotentieel. Dit kan later ook gebruikt worden voor het opstellen van een offerte."

Aanmelden

Voor de cursus 'Waterzijdig inregelen' kunnen installatiebedrijven zich nog steeds aanmelden. Dit wervingstraject loopt deels via Uneto-VNI en Kenteq. "Inmiddels zijn er al 15 monteurs geschoold en er hebben zich 15 installatiebedrijven aangemeld voor 30 cursisten. We streven namelijk naar 2 cursisten per installatiebedrijf. Tegen het einde van het project in 2007 hopen we 200 man te hebben geschoold. Een drempel voor het volgen van de cursus zijn zeker niet de kosten. De cursuskosten bedragen € 2400. Daarvan wordt € 2300 euro gesubsidieerd. Het is meer de tijd die men erin moet steken. Een installateur is toch voor vijf dagen zijn personeel kwijt. Aan de andere kant biedt

Inregelen van woningen

Ook voor woonhuizen is CV-optimalisatie interessant. Op initiatief van de Milieufederatie Groningen en in samenwerking met onder andere de bewonersorganisatie van de Piccardthof is vorig jaar een project gestart, waarbij tegen een gereduceerd tarief de CV-installatie waterzijdig ingeregeld wordt. In het kader van deze actie zijn in september en oktober 2005 vier huizen van vier verschillende types ingeregeld door CV Tuning, die een lijst heeft gemaakt van de ideale instellingen voor elk van deze types. Vervolgens heeft installatiebedrijf Wolter & Dros met deze lijst in kortere tijd de woningen ingeregeld. Er was subsidie beschikbaar, zodat de kosten niet meer dan € 100,- (incl. BTW) per woning bedroegen.

Voor het waterzijdig inregelen wordt speciaal gereedschap gebruikt dat vaak zelf gemaakt wordt.

het ook weer toegevoegde waarde en kunnen met het geleerde zelfstandig de boer op. De werving van gebouwen voor dit project vindt in eerste instantie via gemeenten en schoolbesturen plaats. De wervingsactiviteiten worden de komende tijd voortgezet en uitgebreid. Iedereen die geïnteresseerd is, kan gebouwen zoals scholen en kantoorgebouwen, aanmelden voor deelname aan dit project." <<

Met behulp van een datalogger, wordt de installatie gemeten.

Installateurs of gebouweigenaren/ -beheerders die deel willen nemen aan dit project of informatie wensen, kunnen contact opnemen met BECO Groep. Belt u met Mattijs Maris: 06-51274490.